

OPIKKELIJOIDEN TASA-ARVO JA YHDENVERTAISUUS- SUUNNITELMA

Työelämäpalvelut johtotiimi 10.5.2017
Koulutuspalvelut 29.5.2017
Opiskelijakunta Salkun hallitus 4.12.2017
Vahvistettu kuntayhtymän johtoryhmässä 30.1.2018

Johdanto

Savon ammattiopiston sekä Varkauden lukion arvo on luottamus. Tämän suunnitelman tarkoituksena on sitouttaa henkilökunta ja opiskelijat yhteiseen tasa-arvoasioiden edistämiseen.

Suunnitelmaa ovat käsitelleet ja siihen ovat ottaneet kantaa koulutuspalvelujen johtotiimi, työelämäpalvelujen johtotiimi, opiskeluhuollon toimijat ja opiskelijakunta Salkun hallitus (opiskelijoiden kommentit). Suunnitelman on hyväksynyt kuntayhtymän johtoryhmä.

Rehtorit, apulaisrehtorit, koulutuspäälliköt ja lukion johtaja vastaavat tasa-arvon toteutumisesta. Käytännön toiminnassa opettajat ja ryhmänohjaajat ovat kuitenkin ne henkilöt, jotka ovat avainasemassa havaitsemassa ja puuttumassa tasa-arvoon ja seksuaaliseen häirintään liittyviin epäkohtiin. Edellä mainittujen tahojen tukena toimivat opinto-ohjaajat, kuraattorit sekä opiskelijaterveydenhuoltohenkilöstö.

Savon ammattiopistossa ja Varkauden lukiossa opetustoimintaa koskeva tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma on yksi dokumentti. Suunnitelman pohjana toimii Opetushallituksen opas ”Esteettömästi toisen asteen opintoihin” (2014) ja Sisäasianministeriön julkaisu ”Oppia kaikille” (2013).

Suunnitelma sisältää selvityksen oppilaitoksen tasa-arvotilanteesta, tarvittavat toimenpiteet tasa-arvon edistämiseksi sekä arvio aikaisempaan tasa-arvosuunnitelmaan sisältyneiden toimenpiteiden toteutumisesta ja tuloksista. Yhdenvertaisuuslain tavoitteena on edistää yhdenvertaisuutta etnisen alkuperän, iän, kansallisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, poliittisen toiminnan, ammattiyhdistystoiminnan, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen ja muun henkilöön liittyvän syyn suhteen. Yhdenvertaisuussuunnitelma sisältää selvityksen organisaation yhdenvertaisuustilanteesta sekä toimenpiteet yhdenvertaisuuden edistämiseksi.

Kuopio 30.1.2018

Birgitta Kankaanpää, rehtori

Rauno Kettunen, rehtori

Sisällys

1	TASA-ARVO JA YHDENVERTAISUUS	4
1.1	Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus käsitteinä	4
1.2	Tasa-arvolain ja yhdenvertaisuuslain käsitteet ja velvoitteet	4
1.3	Opetuksen tasa-arvoa ja yhdenmukaisuutta edistävät tavoitteet	5
2	TASA-ARVOTILANNE JA SEN SELVITTÄMINEN	7
2.1	Tasa-arvotilanteen selvittäminen	7
2.2	Arvio aikaisempaan tasa-arvosuunnitelmaan sisältyneiden toimenpiteiden toteuttamisesta ja tuloksista	7
3	TOIMENPITEET TASA-ARVOISUUDEN JA YHDENVERTAISUUDEN EDISTÄMISEKSI	8
3.1	Opiskelemaan hakeminen ja opiskelijavalinta	8
3.2	Opetuksen järjestäminen, opetustilanteiden tasapuolisuus	8
3.3	Opintosuoritusten arviointi	9
3.4	Häirinnän ehkäiseminen ja poistaminen	9
4	OPISKELIJOIDEN TASA-ARVO JA YHDENVERTAISUUS – TILANNE (KYSELYT)	10
4.1	Opix kyselyiden tulokset vuosilta 2014 – 2017	10
4.2	Aipal kyselyiden tulokset vuosilta 2015 – 2017	12
4.3	Lukiokyselyiden tulokset vuosilta 2014 – 2017	12
4.4	Valma kyselyiden tulokset vuosilta 2016 – 2017	13
4.5	Pedagogiset katselmukset, opiskelijahaastattelut vuosina 2016 – 2017	13
5	ARVIO TULOKSISTA JA TULEVAT TOIMENPITEET	14
	LÄHTEET	15

1 TASA-ARVO JA YHDENVERTAISUUS

1.1 Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus käsitteinä

Sukupuolten tasa-arvolla tarkoitetaan sukupuolten yhtäläisiä oikeuksia ja mahdollisuuksia yhteiskunnassa ja työelämässä sekä vallan ja resurssien oikeudenmukaista jakamista. Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo ovat perusoikeuksia. Periaatteessa ne tarkoittavat samaa asiaa eli syrjimättömyyden ja tasavertaisten mahdollisuuksien varmistamista kaikille sukupuolesta, etnisestä taustasta, kielestä, kansalaisuudesta, iästä, vammaisuudesta, seksuaalisesta suuntautumisesta, uskonnosta, vakaumuksesta tai muusta henkilöön liittyvästä syystä riippumatta. Tasa-arvo tarkoittaa useimmiten lainsäädännössä ja viranomaistyössä sukupuolten tasa-arvoa. Kun viitataan muihin syrjintäperusteisiin, käytetään käsitettä yhdenvertaisuus. Jokaisella opiskelijalla on oikeus turvalliseen kouluun. Opiskelijan ei tarvitse pelätä häirinnän kohteeksi joutumista. Häirintä voi aiheuttaa terveysriskejä, koulunkäynnin vaikeuksia ja nuorten riskikäyttäytymistä. Häirintään tulee osata puuttua asianmukaisesti. (Jääskeläinen, Hautakorpi, Onwen-Huma, Niittymäki, Pirttijärvi, Lempinen, Kajander 2015, 14, 69.)

Häirintänä ja epäasiallisena kohteluna pidetään vakavanlaatuista kielteistä käyttäytymistä, joka on pitkään jatkuvaa ja toistuvaa. Joskus kertaluontoinenkin tilanne voi olla niin vakava, että myös se edellyttää puuttumista asiaan. Häirintäkokemus syntyy silloin, kun kielteisen käyttäytymisen kohteeksi joutunut kokee näin tapahtuneen, tuntee olevansa puolustuskyvytön tai ei voi itse hallita tilannetta. Kielteinen käyttäytyminen voi ilmetä mm.

- sanattomina viesteinä (esim. ilmeet, eleet)
- yhteisöstä eristämisenä
- työnteon tai opiskelun jatkuvana perusteettomana arvosteluna ja vaikeuttamisena
- kiusaaminen maineen tai aseman kyseenalaistamisena henkilökohtaisen koskemattomuuden loukkaamisena.

Kun joku luo teoilla uhkaavan, vihamielisen, halventavan, nöyryyttävän tai ahdistavan ilmapiirin, on kyseessä häirintä. Häirintä on yksi kiusaamisen muoto, ja häirinnälle on tyypillistä sen toistuvuus. Sukupuoleen perustuva häirintä voi olla esimerkiksi: halventavaa puhetta toisesta sukupuolesta, sukupuolivähemmistöön kuuluvan leimaamista epänormaaliksi, toisen ihmisen väheksyntää tai nöyryyttämistä sukupuolen perusteella tai työpaikka- tai koulukiusaamista silloin, kun se perustuu kiusatun sukupuoleen. (Jääskeläinen, Hautakorpi, Onwen-Huma, Niittymäki, Pirttijärvi, Lempinen, Kajander 2015, 14.)

Seksuaalinen häirintä on ei-toivottua käytöstä. Tämän häirinnän avulla loukataan toisen koskemattomuutta, ja seksuaalista häirintää voi olla esimerkiksi vihjailevat eleet ja ilmeet, härskit puheet, nimittely tai kaksimielisit vitsit sekä vartaloa, pukeutumista tai yksityiselämää koskevat huomautukset tai kysymykset. Seksuaalista häirintää voi olla myös pornoaineiston esille asettaminen, seksuaalisesti värittyneet yhteydenotot tai toiminta sosiaalisessa mediassa, fyysinen koskettelu, seksuaalisväritteiset ehdotukset tai vaatimukset tai seksuaalinen väkivalta. (Jääskeläinen, Hautakorpi, Onwen-Huma, Niittymäki, Pirttijärvi, Lempinen, Kajander 2015, 14.)

1.2 Tasa-arvolain ja yhdenvertaisuuslain käsitteet ja velvoitteet

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta säädetyn lain tarkoituksena on estää sukupuoleen perustuva syrjintä ja edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa sekä tässä tarkoituksessa parantaa naisten asemaa erityisesti työelämässä. Lain tarkoituksena on myös estää sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuva syrjintä (609/1986/30.12.2014).

Viranomaisten ja koulutuksen järjestäjien on huolehdittava siitä, että tytöillä ja pojilla sekä naisilla ja miehillä on samat mahdollisuudet koulutukseen ja ammatilliseen kehitykseen sekä siitä, että opetus, tutkimus ja oppiaineisto tukevat tämän lain tarkoituksen toteutumista. Tasa-arvoa edistetään koulutuksessa ja opetuksessa lasten ikä ja kehitys huomioon ottaen.

Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että vuosittain laaditaan oppilaitoskohtaisesti tasa-arvosuunnitelma yhteistyössä henkilöstön ja oppilaiden tai opiskelijoiden kanssa. Vuosittaisen tarkastelun sijasta suunnitelma voidaan laatia enintään kolmeksi vuodeksi kerralla. Suunnitelma voidaan sisällyttää osaksi opetussuunnitelmaa tai muuta oppilaitoksen suunnitelmaa. Tasa-arvosuunnitelman tulee sisältää: 1) selvitys oppilaitoksen tasa-arvotilanteesta, 2) tarvittavat toimenpiteet tasa-arvon edistämiseksi ja 3) arvio aikaisempaan tasa-arvosuunnitelmaan sisältyneiden toimenpiteiden toteuttamisesta ja tuloksista.

Erytystä huomiota tulee kiinnittää opiskelijavalintoihin, opetuksen järjestämiseen, oppimiseroihin ja opintosuoritusten arviointiin sekä seksuaalisen häirinnän ja sukupuoleen perustuvan häirinnän ehkäisemiseen ja poistamiseen. Koulutuksen järjestäjän ja tämän ylläpitämän oppilaitoksen on arvioitava yhdenvertaisuuden toteutumista toiminnassaan ja ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämiseksi. Edistämistoimenpiteiden on oltava oppilaitoksen toimintaympäristö, voimavarat ja muut olosuhteet huomioon ottaen tehokkaita, tarkoituksenmukaisia ja oikeasuhtaisia. Koulutuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaitoksella on suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Koulutuksen järjestäjän ja tämän ylläpitämän oppilaitoksen on varattava opiskelijoille tai heidän huoltajilleen/edustajilleen mahdollisuus tulla kuulluiksi edistämistoimenpiteistä.

1.3 Opetuksen tasa-arvoa ja yhdenmukaisuutta edistävät tavoitteet Savon ammattiopistossa ja Varkauden lukiossa

Savon ammattiopiston ja Varkauden lukion laatimat ohjeet (mm. arvioinnin ohjeet, ohjaussuunnitelma, erityisopetuksen suunnitelma, opiskeluhuollon suunnitelma) sisältävät yhteisesti sovitut tavoitteet ja linjaukset, joiden kautta turvataan opiskelijoiden tasa-arvoinen ja yhdenvertainen kohtelu, kuitenkin yksilöitä unohtamatta. Kaikessa opetus- ja ohjaustoiminnassa huomioidaan opiskelijan yksilölliset tarpeet, unohtamatta eri kieli- ja kulttuuriryhmien opiskelijoiden tai erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden yksilöllisiä tarpeita. Kaikilla on mahdollisuus opiskella ja oppia uusia asioita.

Opiskelijoita valmennetaan tulevaisuuden maailmaan, jossa ihmisoikeuksien kunnioitus ja ihmisarvo, tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen ovat lähtökohta. Opetuksessa ja toiminnassa yleensä näkyvät yhteisöllisyys, luottamus, kestävä elämäntapa, toisista huolehtiminen ja globaali vastuu. Ohjauksen avulla edistetään koulutuksen yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä ehkäistään syrjäytymistä.

Opiskeluhuollolla tarkoitetaan opiskelijan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa oppilaitosyhteisössä. Opiskeluhuollon suunnittelua ja toteutusta ohjaa Savon koulutuskuntayhtymän arvo: luottamus. Opiskeluhoito tukee kuntayhtymän perustehtävää työllisyyden, yrittäjyyden ja hyvän elämän edistämisenä.

Savon ammattiopistossa ja Varkauden lukiossa on opiskelijoita ja henkilöstöä koskeva häirinnän estämisen toimintamalli, jonka mukaan työpaikalla ja siellä tehtävässä työssä ei hyväksytä häirintää tai epäasiallista kohtelua. Työpaikan jokaisen työntekijän ja opiskelijan on vältettävä sellaista muihin työntekijöihin ja/tai opiskelijoihin kohdistuvaa käyttäytymistä, joka aiheuttaa haittaa tai vaaraa heidän turvallisuudelleen tai terveydelleen.

Työnantaja huolehtii käytettävissään olevin keinoin, että terveydelle vaaraa aiheuttavaa häirintää tai epäasiallista käyttäytymistä ei esiinny työpaikalla. Vastuu tästä on työnantajalla ja esimiehillä. Myös työtovereiden ja opiskelijoiden odotetaan häirintää tai epäasiallista kohtelua havaitessaan ottavan sen puheeksi ja ilmoittavan asiasta esimiehille tai opettajille. Kiusaamista ei suvaita lainkaan! Jokaisella opiskelijalla on oltava työrauha ja yhdenvertainen mahdollisuus suorittaa opintonsa. Oppilaitoksen kanta toisen opiskelijan fyysiseen tai henkiseen painostamiseen on jyrkän kielteinen. Mikäli opiskelijoille tehtävissä palautekyselyissä tulee vastauksia, että ryhmässä esiintyy kiusaamista, laatuvaastaava tiedottaa asiasta koulutuspäällikölle. Koulutuspäällikkö käy ryhmänohjaajan kanssa keskustelun ryhmän kanssa ja keskustelusta laaditaan selvitys.

Oppilaitoksessa tulee kiinnittää huomiota seuraaviin asioihin, jotta kiusaaminen tunnistetaan: mitä opiskelijoiden välillä tapahtuu eri tilanteissa, etenkin välitunnilla käytävällä ja luokassa ennen oppitunnin alkua, jätetäänkö joku opiskelija jatkuvasti valitsematta ryhmiin, nauretaanko jonkun vastauksille toistuvasti ja viettääkö joku opiskelija aikaansa lähes aina yksin.

Kiusaaminen ei läheskään aina ajoitu koulu-aikaan, oppilaitoksen toimintaan tai toiminnan taukoihin. Oppilaitoksen toiminnan ulkopuolella tapahtuvaan kiusaamiseen puuttuminen ei ole oppilaitoksen toimivallassa, vaan vapaa-ajalla esiintyvät ristiriidat, väkivalta ja kiusaaminen ovat ensisijassa opiskelijoiden ja huoltajien selvittämiselvöllisyyksien ja valvontavastuun piirissä.

Kiusaamiseen suhtaudutaan aina vakavasti. Mikäli opettaja, muu henkilöstön jäsen tai opiskelija huomaa tai epäilee kiusaamista, on siitä ilmoitettava kiusaajan ja/tai kiusatun ryhmänohjaajalle, jonka jälkeen

- Ryhmänohjaaja selvittää mitä on tapahtunut, on yhteydessä koulutuspäällikköön ja kuraattoriin heti alkuvaiheessa ja he sopivat asian selvittämisestä. Akutteihin kiusaamistapauksiin puututaan selvittelykeskustelujen avulla, joita käydään ensin erikseen eri osapuolten (kiusattu, kiusaaja(t)) kanssa. Kiusaamistapauksen selvittämisessä on tärkeää varmistaa uhrin turvallisuus asian selvittelyn aikana ja sen jälkeen.
- Selvittäminen voi viedä aikaa, sillä joskus joudutaan haastattelemaan useita opiskelijoita ja opettajia tilannekuvan saamiseksi. Alaikäisten opiskelijoiden huoltajiin ollaan kiusaamistapauksesta riippuen tarvittaessa yhteydessä jo ennen selvittelyä tai selvittelyn jälkeen otetaan yhteys huoltajiin, kerrotaan tilanteesta ja mahdollisesti kutsutaan huoltajat yhteiseen neuvotteluun.
- Osapuolten kanssa sovitaan aina jatkoseurannasta ja tarvittavista tukitoimista. Ryhmää opettaville opettajille tiedotetaan tarvittaessa asiasta ja kehoitetaan seuraamaan tilannetta. Kiusaamistilanteen selvittelystä tehdään aina muistiot, joista ilmenee keitä asia koskee, mitä on tapahtunut ja milloin, ketkä ovat asiaa selvittäneet, mitä on sovittu ja kuinka jatkoseuranta tapahtuu.
- Yhteinen keskustelu eri osapuolten kesken saattaa olla mahdollinen vasta sitten, kun tilanne on jo saatu rauhoittumaan ja kiusaaminen on loppunut. Tällöin yhteistapaaminen on kaikille turvallinen tilanne. Tapaamisen tarkoituksena on varmistaa, että jo aikaansaatu muutos jää pysyväksi.
- Mikäli kiusaaminen jatkuu, otetaan asia uudelleen sopimuksen mukaisesti käsittelyyn. Koulutuspäällikkö/apulaisrehtori määrää mahdolliset rangaistukset kuultuaan opiskelijaa ja alikäisen opiskelijan huoltajaa.
- Ryhmässä tapahtuneesta kiusaamisesta tulee keskustella ryhmän kanssa. Ryhmänohjaajan työparina voi toimia joku kiusaamistilanteen selvittämiseen osallistuneita henkilöistä. Ryhmälle on hyvä kertoa kiusaamiseen liittyvistä ryhmämekanismista ja -rooleista ja siitä, kuinka helposti voi itse mennä mukaan kiusaamiseen ja edesauttaneeksi sen jatkumista, vaikka oikeasti ei hyväksyisi lainkaan kiusaamista. Ryhmän kanssa voidaan miettiä vaihtoehtoisia, rakentavia tapoja toimia kiusaamistilanteissa ja mahdollisesti yhdessä muokata näitä toimintatapoja luokan kiusaamisen vastaisiksi säännöiksi.

2 TASA-ARVOTILANNE JA SEN SELVITTÄMINEN

2.1 Tasa-arvotilanteen selvittäminen

Tasa-arvoon ja yhdenvertaiseen kohteluun, samoin kuin kiusaamiseen ja häirintään liittyviä asioita opiskelijoiden kokemana on avattu tässä erilaisten opiskelijakyselyiden (vuosilta 2014–2017) tulosten avulla. Myös oppilaitoksessa toteutettavien pedagogisten katselmusten opiskelijahaastattelujen kautta saadaan tietoa opiskelijoiden kokemasta tasa-arvoisesta kohtelusta.

2.2 Arvio aikaisempaan tasa-arvosuunnitelmaan sisältyneiden toimenpiteiden toteuttamisesta ja tuloksista

Oppilaitoksen toiminnan kehittämiseen tähtäävä tasa-arvosuunnitelma on laadittu Savon ammatti- ja aikuisopistossa ja Varkauden lukiossa viimeksi vuonna 2011, jota on päivitetty vuonna 2013. Tässä Savon ammattiopiston tasa-arvosuunnitelmassa on tarkasteltu opiskelijoiden tulo-, olo- ja päättökyselyn tasa-arvoon liittyviä tuloksia vuosina 2009 – 2010. Päättökyselyn tulosten perusteella voidaan todeta, että miehet ovat olleet hiukan tyytyväisempiä kuin naiset opiskelijoiden tasa-arvoiseen kohteluun ja opintojen arvioinnin oikeudenmukaisuuteen.

Taulukko 1. Vuoden 2009–2010 tulo-, olo- ja päättökyselyn tuloksia

Kyselyt/ väitteet vuosina 2009 - 2010	tulokysely 2009–2010		olokysely 2009–2010		päättökysely 2009–2010	
	naiset	miehet	naiset	miehet	naiset	miehet
Opiskelijoita kohdellaan oppilaitoksessa tasa-arvoisesti	3,84	3,85	3,33	3,57	3,39	3,54
Opintojeni arviointi on ollut oikeudenmukaista			3,78	3,83	3,74	3,81

Menettelytapa opiskelijakyselyiden tulosten käsittelyyn on kirjattu opiskelijakyselyohjeeseen. Ohjeen mukaisesti palautteen perusteella ryhdytään toimenpiteisiin, joista vastuu on rehtorilla ja koulutuspäälliköillä.

Varkauden lukio oli laatinut vuonna 2013 oman oppilaitoksen toiminnan kehittämiseen tähtäävän tasa-arvosuunnitelman. Keväällä 2010 toteutetussa abikyselyssä oli väitteet: opiskelijoita kohdellaan oppilaitoksessa tasa-arvoisesti ja opintojeni arviointi on ollut oikeudenmukaista. Abikyselyn tulosten mukaan opiskelijat kokevat tullessa kohdelluiksi tasa-arvoisesti ($x=3,7$) ja samoin he kokevat arvioinnin oikeudenmukaiseksi ($x=3,8$).

Suunnitelmien toteutumisen lukuvuosittaisesta seurannasta vastaavat esimiehet. Arviointityön kautta sovitaan toimenpiteiden lisäksi tarvittavat isommat kehittämistoimet. Tätä opiskelijoiden tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa päivitetään kolmen vuoden välein. Tavoitteita ja toteutumista seurataan vuosittain. Suunnitelmien päivitys tehdään tarvittaessa tässä yhteydessä. Suunnitelman laadinnassa on kuultu työelämäpalvelujen johtotiimiä, koulutuspalvelujen johtotiimiä, opiskeluhuollon toimijoita ja opiskelijakuntaa (Salkku). Suunnitelman hyväksyy kuntayhtymän johtoryhmä ja suunnitelmasta tiedotetaan koko henkilöstöä.

3 TOIMENPITEET TASA-ARVOISUUDEN JA YHDENVERTAISUUDEN EDISTÄMISEKSI

Savon ammattiopisto ja Varkauden lukio valmentaa opiskelijoita tulevaisuuden maailmaan, jossa ihmisoikeuksien kunnioitus ja ihmisarvo, tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen ovat lähtökohta. Kaikessa koulutuksessa tasa-arvo ja yhdenvertaisuus toteutuvat aidon vuorovaikutuksen ja yhdessä tekemisen kautta.

Erilaisten toimintatapojen kautta voimme tukea ja varmistaa myös tulevaisuudessa opiskelijoiden tasa-arvoisen ja yhdenvertaisen kohtelun oppilaitoksessamme. Salkun hallituksen opiskelijat esittivät näihin keinoihin ja toimintatapoihin liittyen mm. seuraavia toiveita:

- Salkun hallitus/opiskelijat tiiviimmin mukaan kv-toiminnan suunnittelu- ja kehittämistyöhön => opiskelijoiden mielipiteet ja ehdotukset kuuluviin liittyen kansainväliseen toimintaan
- Salkun hallituksessa toimii eri alojen opiskelijoita, ja heidän asiantuntemustaan voitaisiin vieläkin enemmän hyödyntää. Salkun hallituksen jäsenet toivovat pääsevänsä enemmän mukaan erilaisiin kuntayhtymätason toimintoihin
- yhteistyön lisääminen eri alojen välillä, esim. siten, että käydään muilla aloilla tutustumassa/ opiskelemissa muutama päivä vuodessa
- toivottiin Valman maahanmuuttaja-opiskelijoiden vierailuja luokkiin, esim. kertomaan omasta elämästään, taustoistaan ja erilaisista kulttuureista
- toivottiin Valman opiskelijoita entistä enemmän mukaan opiskelijatoimintaan
- tapahtumat ja teemapäivät ovat jo nyt hyvin suosittuja, ja niiden määrää voitaisiin lisätä
- opiskelijakunta hyödyntää jo nyt ulkopuolisia yhteistyökumppaneita esim. seurakuntaa omassa toiminnassaan. Opiskelijapastorin kanssa tehty toiminta on ollut antoisaa, ja se on myös lisännyt erilaisten toimintojen laajuutta esim. leiritoiminta ja seurakuntien tilojen käyttöä.

Opiskelijoita kohdellaan tasa-arvoisesti ja yhdenvertaisesti riippumatta opiskelijan sukupuolesta, uskonnosta, vakaumuksesta, mielipiteestä, poliittisesta toiminnasta, terveydentilasta, vammasta, iästä, etnisestä taustasta, kielestä, kansalaisuudesta tai kulttuurista. Opetuksessa huomioidaan moninaisuus niin opetusmateriaaleissa kuin opiskelijoihin suhtautumisessa. Jokainen opiskelija voi toimia yhdenvertaisesti muiden kanssa liittyen palvelujen saatavuuteen, välineiden käytettävyyteen, tiedon ymmärrettävyyteen ja mahdollisuuteen osallistua päätöksentekoon.

3.1 Opiskelemaan hakeminen ja opiskelijavalinta

Hakijoihin vaikuttavat mielikuvat eri alojen sopivuudesta miehille ja naisille opiskelemaan haettaessa. Hakijoille jaettava markkinointimateriaali ja oppilaitoksen nettisivut (www.sakky.fi) on rakennettu niin, etteivät ne tuota sukupuolisidonnaisia mielikuvia. Opiskelijavalinnoista vastaavat henkilöt huolehtivat siitä, että hakijoille annettava informaatio on suunnattu tasapuolisesti molemmille sukupuolille. Mahdolliset valintakoekysymykset ja kriteerit on rakennettu oppilaitoksessa sellaisiksi, että ne eivät suosi jompaakumpaa sukupuolta. Opinto-ohjauksessa opiskelijoita kannustetaan ennakkoluulottomiin (sukupuolesta riippumattomiin) valintoihin. Opetusjärjestelyissä ja – tilanteissa kiinnitetään huomiota tasa-arvoon, esimerkiksi oppimateriaalin on oltava sellaista, joka ottaa molemmat sukupuolet mahdollisimman tasapuolisesti huomioon. Myös opiskelemaan hakeutumisessa ja opiskelijavalinnassa huomioidaan opiskelijoiden eri taustat (puutteellinen kielitaito, eri kulttuuritausta, erityisen tuen tarve, vamma jne.).

3.2 Opetuksen järjestäminen, opetustilanteiden tasapuolisuus

Opetus ja opetustilanteet toteutetaan tasa-arvo ja yhdenvertaisuus huomioiden. Eri kieli- ja kulttuuriryhmien opiskelijoille räätälöidään opintosuunnitelma henkilökohtaisen kielitaidon sekä opiskelutaitojen ja –

valmiuksien pohjalta. Opiskelijan etenemistä arvioidaan henkilökohtaisen lähtötason suhteen. Eri kieli- ja kulttuuriryhmien opiskelijoiden osaaminen arvioidaan samoin kuin muidenkin opiskelijoiden. Opetuksessa huomioidaan opiskelijoiden moninaisuus/ erilainen lähtötilanne ja lähtötaso (puuteellinen kielitaito, eri kulttuuritausta, erityisen tuen tarve, vamma jne.) niin opetusmateriaaleissa kuin opiskelijoihin suhtautumisessa. Jokainen opiskelija voi toimia yhdenvertaisesti muiden kanssa.

3.3 Opintosuoritusten arviointi

Opiskelijoiden osaamisen arviointi tehdään monipuolisin menetelmin, ja samoin opintosuoritusten arvioinnissa kuin myös opetuksen järjestämisessä huomioidaan opiskelijoiden moninaisuus/ opiskelijoiden erilainen lähtötilanne (puuteellinen kielitaito, eri kulttuuritausta, erityisen tuen tarve, vamma jne.).

Opiskelijalla, jonka äidinkieli on muu kuin oppilaitoksen opetuskieli, on oltava ennen näyttöä sellainen kielitaito, että hän ymmärtää näyttönä tehtävään työhön liittyvät ohjeet ja määräykset.

3.4 Häirinnän ehkäiseminen ja poistaminen

Savon ammattiopistossa ja Varkauden lukiossa opiskelijoilla ja henkilöstöllä on oikeus opiskella ja työskennellä hyvinvoivassa ja turvallisessa oppimisympäristössä. Järjestyssäännöt on laadittu ammatillisesta koulutuksesta annetun lain ja asetuksen sekä lukiolain ja asetuksen mukaisesti. Järjestyssäännöt koskevat kaikkia opiskelijoita. Oppilaitoksessa on opiskelijoita ja henkilöstöä koskeva häirinnän estämisen toimintamalli. Jokaisella opiskelijalla on oltava työrauha ja yhdenvertainen mahdollisuus suorittaa opintonsa.

Häirintää, epäasiallista kohtelua tai syrjintää ei suvaita ollenkaan, ei ikään, sukupuoleen, seksuaaliseen suuntautumiseen, etniseen ja kansalliseen alkuperään, kansalaisuuteen, kieleen, uskontoon, vakaumukseen tai mielipiteeseen liittyen. Samoin opiskelijan poliittinen toiminta, perhesuhteet, terveydentila, vammaisuus tai muu henkilöön liittyvä syy ei ole peruste häirinnälle, epäasialliselle kohtelulle tai syrjinnälle.

Jos opiskelija on kuitenkin kokenut häirintää tai epäasiallista kohtelua, tulisi hänen ottaa tapahtunut puheeksi ja kertoa kokemuksestaan joko välittömästi tai mahdollisimman pian henkilölle, joka hänen mielestään käyttäytyi epäasiallisesti. Parhaimmillaan tilanne voisi selvitä jo heidän kesken. Opiskelija voi tehdä ilmoituksen häirinnästä ensisijaisesti opetushenkilöstöön kuuluvalla, joka on velvollinen ilmoittamaan asiasta esimiehelleen. Mikäli häirinnän osapuolina ovat henkilökuntaan kuuluva ja opiskelija, asia käsitellään ensisijaisesti osallisena olevan henkilökuntaan kuuluvan esimiehen toimesta toimialueella.

Mahdollisen häirinnän selvittäminen ja arviointi tehdään kuvattujen tilanteiden ja keskusteluissa esiin tulleiden seikkojen perusteella. Lähin esimies pyrkii selvittämään mahdollisimman pian ensisijaisesti asianosaisten kanssa keskustelemalla tai tarvittaessa myös muulla tavoin tapahtumien kulun. Opiskelijoihin kohdistuvan häirinnän kohdalla ryhmänohjaaja on lähin esimies. Keskustelut käydään ja muut mahdolliset selvitykset tehdään luottamuksellisesti ja ilman ennakkoasenteita. Ratkaisut tehdään tosiasioiden perusteella. Häirinnän osapuolet ja esimies voivat pyytää apua ja tukea työsuojeluorganisaatiosta.

Tehdyn selvittelyn perusteella katsotaan, onko häirintää tapahtunut ja arvioidaan sen terveydellinen merkitys. Tarvittaessa häirinnän tai epäasiallisen kohtelun lopettamisesta sovitaan yhdessä asianosaisten ja työnantajan kanssa. Sovituista menettelytavoista laaditaan pöytäkirja. Mikäli sopimukseen ei päästä, työnantaja päättää yksipuolisesti toimista häirinnän ja epäasiallisen kohtelun lopettamiseksi sekä kuultuaan asianosaista, myös mahdollisista kurinpitotoimista. Työnantaja tiedottaa häirinnän kohteeksi joutuneelle, että toimenpiteisiin on ryhdytty. Päätöksiä tehtäessä huomioidaan yhteistoimintasäännökset ja -sopimukset.

4 TASA-ARVO JA YHDENVERTAISUUS – TILANNE (KYSELYT)

Opiskelijoiden kokemuksia liittyen tasa-arvoisen ja yhdenvertaisen kohtelun toteutumiseen oppilaitoksessa selvitetään opiskelijoille suunnattujen vuosina 2014 – 2017 toteutettujen kyselyjen avulla. Kaikissa kyselyissä (Opix, Aipal, lukiokysely, Valmakysely) tavoitearvo on 3,9. Tarkempia tietoja kyselyjen tuloksista saa muun muassa kehityspalveluista.

Aipal-opiskelijapalautejärjestelmä uudistuu ARVO-opetushallinnon vaikuttavuustietopalveluksi vuonna 2018. OPH uudistaa opiskelijapalautekyselyt kahdeksi uudeksi kyselyksi: aloituskysely ja päättökysely. Tavoitteena on, että valtakunnalliset opiskelijapalautekyselyt olisi mahdollista ottaa käyttöön helmikuun aikana 2018. Kyselyjen kysymykset tulevat olemaan samat pt, at ja eat opiskelijoille sekä osatutkintoja suorittaville (ei Valma eikä Telma koulutuksiin).

4.1 OPIX kyselyiden tulokset vuosilta 2014 – 2017

Tulo-, olo- ja päättökyselyissä on tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyen seuraavat väitteet: opiskelijoita kohdellaan oppilaitoksessa tasa-arvoisesti ja yhdenvertaisesti, naisten ja miesten välinen tasa-arvo toteutuu oppilaitoksessa hyvin ja opettajat kohdistavat naisiin ja miehiin erilaisia odotuksia opiskeluissa.

Taulukko 2. Tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyvät väitteet ja tulokset vuosina 2014 - 2017

Kyselyt/ Tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyvät väitteet ja tulokset	TULOKYSELY				OLOKYSELY				PÄÄTTÖKYSELY			
	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017
Opiskelijoita kohdellaan oppilaitoksessa tasa-arvoisesti ja yhdenvertaisesti	4,11	4,13	4,14	4,16	3,76	3,89	3,79	3,88	3,9	3,97	4,02	3,98
Naisten ja miesten välinen tasa-arvo toteutuu oppilaitoksessa hyvin	4,25	4,15	4,23	4,23	4,02	4,15	4,07	4,17	4,09	4,12	4,18	4,22
Opettajat kohdistavat naisiin ja miehiin erilaisia odotuksia opiskeluissa	3,81	3,84			3,92	3,73	3,71		4,11	4,2	4,12	

Opiskelijat kokevat, että heitä kohdellaan oppilaitoksessa tasa-arvoisesti ja yhdenvertaisesti (päättökysely 2017, x=3,98). Opiskelijat kokevat, että naisten ja miesten välinen tasa-arvo toteutuu oppilaitoksessa/opiskelussa hyvin (päättökysely 2017, x=4,22). Opiskelijoiden mielestä opettajat eivät kohdistaisi naisiin ja miehiin erilaisia odotuksia opiskeluissa (päättökysely 2016, x=4,12).

Noin 99 % vastaajista ei ole kokenut oppilaitoksessa sukupuolista häirintää tai ahdistelua (2017 päättökysely). Sukupuolista häirintää tai ahdistelua on kokenut noin 1-4 % vastaajista eri vuosina (vuoden 2017 päättökyselyssä tämä 1 % tarkoittaa 11 kyselyyn vastaajaa). 98 % vastaajista ei ole kokenut koulukiusaamista (vuoden 2017 päättökysely). Noin 2-5 % vastaajista eri vuosina on vastaavasti kokenut koulukiusaamista (vuoden 2017 päättökyselyssä tämä 2 % tarkoittaa 14 vastaajaa). Vastaajista noin 87 - 96 % on sitä mieltä,

että heidän opiskeluryhmässään ei ilmene koulukiusaamista. Vuoden 2016 päättökyselyyn vastaajista 9 % (86) on sitä mieltä, että heidän opiskeluryhmässään on ilmennyt koulukiusaamista. Tätä väitettä ei ole vuoden 2017 päättökyselyssä. Väitteet, olen ottanut kiusaamisen puheeksi henkilökunnan kanssa (jos minua on kiusattu), ja jos otin kiusaamisen puheeksi, tehtiinkö asialle jotain?, ovat olleet mukana vuoden 2016 tulokyselyssä ja vuoden 2017 tulo-, olo- ja päättökyselyssä. Noin 10–11 % vastaajista on ottanut kiusaamisen puheeksi henkilökunnan kanssa. Kun opiskelija otti kiusaamisen puheeksi, niin noin 19 – 24 % vastaajista on sitä mieltä, että asialle tehtiin jotain.

Taulukko 3. Häirintään, ahdisteluun ja kiusaamiseen liittyvät väitteet ja tulokset vuosina 2014 - 2017

Kyselyt/ sukupuoliseen häirintään, ahdisteluun ja kiusaamiseen liittyvät väitteet ja tulokset	TULOKYSELY				OLOKYSELY				PÄÄTTÖKYSELY			
	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017
Vuodet	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017	2014	2015	2016	2017
Vastaus- %	80 %	79 %	72 %	78 %	59 %	72 %	66 %	56 %	63 %	66 %	65 %	53 %
Olen kokenut oppilaitoksessa sukupuolista häirintää tai ahdistelua	eri mieltä 90 %, samaa mieltä 2 %	eri mieltä 90 %, samaa mieltä 1 %	en 99 % kyllä 1 %	en 98 % kyllä 2 %	eri mieltä 91 %, samaa mieltä 2 %	eri mieltä 89 %, samaa mieltä 2 %	eri mieltä 86 %, samaa mieltä 4 %	en 99 %, kyllä 1 %	eri mieltä 91 %, samaa mieltä 2 %	eri mieltä 93 %, samaa mieltä 2 %	eri mieltä 91 %, samaa mieltä 2 %	en 99 %, kyllä 1 % (11)
Olen kokenut kiusaamista nykyisten opintojen aikana (tulokysely)/ Olen kokenut kiusaamista viimeisen vuoden aikana (olo- ja päättökysely)	en 97 % kyllä 3 %	en 98 % kyllä 2 %	en 97 % kyllä 3 %	en 97 % kyllä 3 %	eri mieltä 89 %, samaa mieltä 4 %	en 95 %, kyllä 5 %	en 96 % kyllä 4 %	en 97 %, kyllä 3 %	eri mieltä 91 %, samaa mieltä 3 %	en 97 %, kyllä 3 %	en 97 %, kyllä 3 %	en 98 %, kyllä 2 % (14)
Opiskeluryhmässäni ilmenee koulukiusaamista	ei 96 % kyllä 4 %	ei 96 % kyllä 4 %			eri mieltä 72 %, samaa mieltä 9 %	ei 87 % kyllä 13 %	ei 90 % kyllä 10 %		eri mieltä 78 %, samaa mieltä 8 %	ei 91 % kyllä 9 %	ei 91 % kyllä 9 % (86)	
Olen ottanut kiusaamisen puheeksi henkilökunnan kanssa (jos minua on kiusattu)			en 90 % kyllä 10 %	en 89 % kyllä 11 %				en 90 %, kyllä 10 %				en 89 %, kyllä 11 %
Jos otit kiusaamisen puheeksi, tehtiinkö asialle jotain?			ei 81 % kyllä 19 %	ei 79 % kyllä 21 %				ei 80 %, kyllä 20 %				ei 76 %, kyllä 24 %

4.2 AIPAL kyselyiden tulokset vuosilta 2015 – 2017

Aipal kyselyiden tuloksia tarkastellaan vuosilta 2015 - 2017. Vuosien 2016 ja 2017 tulokset ovat kahdessa eri jaksossa/ raportissa johtuen siitä, että alkuvuodesta 2016 kyselylomaketta hieman muutettiin. Vuonna 2015 kyselyn vastausprosentti on ollut 35 %, mutta vuonna 2016 jo korkeampi eli noin 50 %. Vuonna 2017 kyselyn vastausprosentti oli 33 %. Vuonna 2017 vastaajista suurin piirtein yhtä suuri osuus on ollut naisia ja miehiä ja melkein kaikkien vastaajien äidinkieli on suomi. Suurin osa vastaajista osuu ikähaarukkaan 20 – 54 vuotta.

Aipal kyselyiden toisessa vaiheessa (näyttötutkinnon suorittaminen ja tarvittavan ammattitaidon hankkiminen) kysytään tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen, sekä sukupuoliseen häirintään tai ahdisteluun ja kiusaamiseen liittyen:

- naisten ja miesten välinen tasa-arvo toteutuu hyvin
- opettajat kohdistavat naisiin ja miehiin erilaisia odotuksia opiskelussa
- olen kokenut oppilaitoksessa sukupuolista häirintää tai ahdistelua
- olen kokenut kiusaamista tutkinnon suorittamisen aikana.

Vastaajien mielestä naisten ja miesten välinen tasa-arvo toteutuu hyvin koulutuksessa ($x = 4,3 - 4,5$) tarkasteluvuosina. Vuonna 2017 vain noin 10 % vastaajista on sitä mieltä, että opettajat kohdistavat naisiin ja miehiin erilaisia odotuksia opiskelussa. Vuonna 2016 noin 95 % ja vuonna 2017 noin 93 % vastaajista ei ole kokenut sukupuolista häirintää tai ahdistelua oppilaitoksessa ja ko. vuosina reilut 90 % vastaajista ei ole kokenut kiusaamista tutkinnon suorittamisen aikana.

4.3 Lukiokyselyiden tulokset vuosilta 2014 – 2017

Varkauden lukiossa toteutetaan opiskelijoille tulokyselyt, olokyselyt ja abikyselyt ja tässä tarkastellaan näiden kyselyjen tuloksia vuosilta 2014 – 2017. Kyselyissä on seuraavat tasa-arvoon ja yhdenvertaiseen kohteluun sekä kiusaamiseen ja sukupuoliseen häirintään tai ahdisteluun liittyvät väitteet:

- naisten ja miesten välinen tasa-arvo toteutuu oppilaitoksessa hyvin
- opiskelijoita kohdellaan opiskelujen aikana yhdenvertaisesti
- opettajat kohdistavat naisiin ja miehiin erilaisia odotuksia opiskeluissa
- olen kokenut koulukiusaamista viimeisen vuoden aikana
- olen ottanut kiusaamisen puheeksi henkilökunnan kanssa (jos minua on kiusattu)
- opiskeluryhmässäni on ilmennyt viimeisen vuoden aikana koulukiusaamista
- olen kokenut oppilaitoksessa sukupuolista häirintää tai ahdistelua.

Lukion eri kyselyissä vastausprosentti on yleensä ollut 100 % (vuoden 2017 tulokyselyssä 99 % ja olokyselyssä 94 %) ja vastaajien lukumäärä on kyselystä riippuen 22 – 89 vastaajaa. Lukio-opiskelijoista hiukan suurempi osuus on naisia (noin 60–70 % vastaajista). Opiskelijat ovat tyytyväisiä naisten ja miesten välisen tasa-arvon toteutumiseen oppilaitoksessa opintojen eri vaiheissa tarkasteluvuosina: vuonna 2017 tulokysely: $x = 4,47$; olokysely: $x = 4,04$ ja abikysely: $x = 3,86$. Samoin opiskelijat ovat sitä mieltä, että opettajat eivät kohdista naisiin ja miehiin erilaisia odotuksia opiskelussa eli opettajat kohtelevat opiskelijoita tasa-arvoisesti. Vuoden 2017 kyselyissä on mukana väite: opiskelijoita kohdellaan opiskelujen aikana yhdenvertaisesti. Tulokyselyyn vastanneet opiskelijat ovat sitä mieltä, että opiskelijoita kohdellaan yhdenvertaisesti ($x = 4,16$), versus olokyselyn ($x = 3,69$) ja abikyselyn ($x = 3,55$) tulokset samaisena vuonna.

Koulukiusaamiseen ja sukupuoliseen häirintään ja ahdisteluun liittyvistä tuloksista voidaan todeta, että opiskelijoiden mielestä koulussa ei ilmene kiusaamista, sukupuolista häirintää tai ahdistelua. Vuoden 2017 tulokyselyssä on kysytty opiskelijoilta, että ovatko he ottaneet kiusaamisen puheeksi henkilökunnan kanssa

(jos opiskelijaa on kiusattu). Väitteeseen on ottanut kantaa vajaa puolet vastaajista, joista kukaan ei ole ottanut kiusaamista puheeksi henkilökunnan kanssa.

4.4 Valma kyselyiden tulokset vuosilta 2016 - 2017

Valma koulutuksen päättävälle opiskelijalle toteutettiin keväällä 2016 ensimmäistä kertaa päättökysely. 92,3 % kyselyyn vastaajista ei ole kokenut kiusaamista tämän koulutuksen aikana. 90,8 % vastaajista on sitä mieltä, että heidän opiskeluryhmässään ei ole tapahtunut kiusaamista. Kiusaamisen on ottanut puheeksi koulun henkilökunnan kanssa 15,4 % vastaajista. Vastaajat ovat sitä mieltä, että heitä kohdellaan tasa-arvoisesti koulutuksen aikana ($x = 3,86 - 3,90$).

Samoin opintonsa Valma koulutuksessa syksyllä 2016 aloittaneille opiskelijoille toteutettiin ensimmäistä kertaa tulokysely syksyllä 2016. Tähän tulokyselyyn syksyllä 2016 vastasi 84 valma opiskelijaa. 81 opiskelijaa 83 vastaajasta ei ollut kokenut kiusaamista tämän koulutuksen aikana. Yksi vastaaja 84 vastaajasta oli kokenut, että opiskeluryhmässä tapahtuu kiusaamista, ja samoin yksi vastaaja oli ottanut kiusaamisen puheeksi koulun henkilökunnan kanssa. Eräs valma kyselyyn vastannut opiskelija oli antanut myös sanallista palautetta koulutuksen tasa-arvoon liittyen seuraavin sanoin: *”hyvä ilmapiiri, kohdellaan tasa-arvoisesti.”* Opiskelijat ovat yhtä tyytyväisiä tasa-arvon toteutumiseen (kohtelun tasa-arvo) koulutuksen aikana eli opiskelupaikkakunta ei vaikuta tähän asiaan ($x = 4,22 - 4,25$).

Valma opiskelijoille on toteutettu myös alkuvuodesta 2017 tulokysely ($n=79$). Yli 88 % vastaajista kokee, että heitä kohdellaan tasa-arvoisesti heidän opinnoissaan, noin 10 % vastaajista ei osaa ottaa väitteeseen kantaa ja 1 vastaaja kokee, että tasa-arvoinen kohtelu ei toteudu opinnoissa. Reilut 97 % vastaajista ($n=75$) ei ole kokenut kiusaamista koulutuksen aikana, ja he ovat myös sitä mieltä, että opiskeluryhmässä ei tapahdu kiusaamista ($n=74$). Noin 2 % ($n=2$) vastaajista on kokenut kiusaamista koulutuksen aikana ja samoin he ovat kokeneet, että opiskeluryhmässä tapahtuu kiusaamista.

Väitteeseen, olen ottanut kiusaamisen puheeksi koulun henkilökunnan kanssa, on ottanut kantaa 24 opiskelijaa. Kiusaamisen on ottanut puheeksi koulun henkilökunnan kanssa 5 opiskelijaa. Opiskelijoilta oli lisäksi kysytty, että tehtiinkö asialle, kiusaamiselle jotain, kun he ottivat sen puheeksi. Tähän kysymykseen vastasi 4 opiskelijaa, joista 3 opiskelijaa oli aika tyytyväisiä/ tyytyväisiä asian jatkokesittelyyn.

4.5 Pedagogiset katselmuksot, opiskelijahaastattelut vuosina 2016 - 2017

Savon ammattiopistossa aloitettiin pedagogiset katselmuksot syksyllä 2016. Pohjana pedagogisissa katselmuksissa on OPH:n hyvät käytänteet malli, samoin on hyödynnetty SAMledu:n mallia.

Pedagogisessa katselmuksessa katselmoidaan tutkintokohtaisesti opetus- ja oppimisprosessin toteutumista kokonaisuudessaan: opetuksen suunnittelu ja valmistelu, opetuksen toteuttaminen, oppimisympäristön organisointi ja opetusmateriaali, opiskelijoiden ohjaus ja arviointi, asiakirjat ja toimitilat. Pedagoginen katselmuksot sisältää kyselyt (webropol) opiskelijoille ja opettajille, asiakirjakatselmuksot (Wilma), opiskelijahaastattelut, toimitilakatselmuksot ja konsensuskokouksen.

Opiskelijahaastatteluisissa, joihin opiskelijat valitaan satunnaisotannalla jokaiselta luokalta/ jokaisesta opiskelijaryhmästä, kysytään opiskelijoiden näkemystä ja kokemusta siihen, toteutuuko opiskelijoiden tasa-arvoinen kohtelu ja onko oppilaitoksessa kaikilla samat säännöt.

Tulosten (syksy 2016, kevät ja syksy 2017) perusteella voidaan todeta, että opiskelijat kokivat, että heitä kohdellaan tasa-arvoisesti ja kaikilla on samat säännöt, mutta poikkeuksiakin oli ja näihin tilanteisiin reagoitiin välittömästi koulutuspäällikön toimesta.

5 ARVIO TULOXSISTA JA TULEVAT TOIMENPITEET

Kokonaisuutena voidaan todeta, että opiskelijat kokevat tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutuvan hyvin oppilaitoksessamme. Reilusti yli 90 % vastaajista ei ole kokenut sukupuolista häirintää tai ahdistelua. Samoin reilusti yli 90 % vastaajista ei ole kokenut koulukiusaamista tai on sitä mieltä, että opiskeluryhmässä ei ilmene koulukiusaamista. Lukion opiskelijat ovat vieläkin tyytyväisempiä tasa-arvoisen ja yhdenvertaisen kohtelun toteutumiseen oppilaitoksessa.

Jos kiusaamista oli kuitenkin tapahtunut, niin vain pieni osuus näistä opiskelijoista oli ottanut sen puheeksi koulun henkilökunnan kanssa. Saatujen tulosten perusteella voimme todeta, että meidän tulee entistä enemmän ja paremmin rohkaista opiskelijoita ottamaan kiusaamisen puheeksi henkilökunnan kanssa, jos opiskelijaa kiusataan. Samoin menettelytapa tässä tilanteessa tulee olla selvä kaikille eli ko.tilanne hoidetaan asiallisesti loppuun asti (katso luku 1.3).

Myös tulevaisuudessa haluamme varmistaa opiskelijoiden tasa-arvoisen ja yhdenvertaisen kohtelun Savon ammattiopistossa ja Varkauden lukiossa. Tähän liittyviä keinoja ja toimenpiteitä on käsitelty jo luvussa 3. Voidaan kuitenkin todeta, että opiskelijat ovat kokeneet hyviksi toimintatavoiksi erilaisten teemapäivien järjestämisen, Valma opiskelijoiden tietämyksen hyödyntämisen liittyen erilaisiin kulttuureihin ja toimintatapoihin sekä muiden toimijoiden hyödyntämisen (esim. seurakunta ja kv työryhmän asiantuntijuus). Opiskelijat haluavat, että sekä Salkun että kaikkien muidenkin opiskelijoiden osaamista ja osallisuutta voidaan entistä enemmän hyödyntää. Erilaiset tapahtumat lisäävät yhteenkuuluvuuden tunnetta, samoin teemoitetut projektityöt ja tiivis yhteistyö eri koulutusalojen välillä.

Opiskelijoiden yhdenvertaisuutta edistetään myös seuraavin toimenpitein:

- kaikkia opiskelijoita kohdellaan tasapuolisesti
- ihmisten yksityisyyttä kunnioitetaan myös uskonnon, vakaumuksen, mielipiteiden ja poliittisen toiminnan asioissa
- asioista tiedottaminen on avointa ja läpinäkyvää
- jo asioiden valmisteluvaiheessa ja päätöksentekovaiheessa huomioimme vähemmistöjen näkökulmat
- opiskelijoille annetaan ohjausta ja neuvontaa jo ennen hakeutumista ja hakeutumisvaiheessa
- opiskelijan hakeutuessa opiskelemaan Savon ammattiopistoon tai Varkauden lukioon, huomioimme hakijan rajoitteet opiskella ja toimia ammatissa
- jokaiselle opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen oppimispolku (HOKS = henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma), joka sisältää myös tarvittavien tukitoimien kartoituksen
- jokaisella opiskelijalla on aito mahdollisuus palautteen antamiseen ja me vuorostamme tiedotamme ja kerromme opiskelijoille saadusta palautteesta
- esteetön kulku huomioidaan ja turvataan tilojen suunnittelun yhteydessä (uudet, muunneltavat oppimisympäristöt)
- tarvittaessa käytämme tulkkeja (asiat ymmärretään oikein, ja samalla turvataan yksityisyyden suoja).

LÄHTEET

Jääskeläinen, L. & Hautakorpi, J. & Hautakorpi, J. & Onwen-Huma.H. & Niittymäki. H. & Pirttijärvi, A. & Lempinen. M. & Kajander. V. TASA-ARVOTYÖ ON TAITOLAJI. Opas sukupuolten tasa-arvon edistämiseen perusopetuksessa. Oph. Oppaat ja käsikirjat 2015:5

Koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelma. Savon koulutuskuntayhtymä. Hyväksytty yhtymähallituksessa 28.10.2016 § 118.

Talousarvio 2017. Taloussuunnitelma 2017 – 2019. Savon koulutuskuntayhtymä.

Opiskelijan opas 2016. Yhteinen osa. Savon ammatti- ja aikuisopisto.

Opiskeluhuollon suunnitelma 2016. Savon koulutuskuntayhtymä. Hyväksytty 9.6.2016.

Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (609/1986/30.12.2014)

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1986/19860609?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=laki%20naisten%20ja%20miesten%20v%C3%A4lisest%C3%A4%20tasa-arvosta>

Yhdenvertaisuuslaki (30.12.2014/1325)

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2014/20141325?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=yhdenvertaisuuslaki>

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma

<https://www.thl.fi/fi/web/sukupuolten-tasa-arvo/sukupuoli/sanasto#Yhdenvertaisuussuunnitelma>

Opiskelijoiden tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma

Koulutusyksiköt

IISALMI

Asevelikatu 24, 74100 Iisalmi

KUOPIO

Presidentinkatu 1, 70100 Kuopio
Presidentinkatu 3, 70100 Kuopio
Sammakkolammentie 2, 70200 Kuopio
Kolmisopentie 7, 70780 Kuopio
Sahakatu 2, 70800 Kuopio
Viestikatu 1, 70600 Kuopio
Hietapohjantie 926, 73460 Muuruvesi

SIILINJÄRVI

Siltasalmentie 450, 70900 Toivala
Haapamäentie 1, 70900 Toivala

VARKAUS

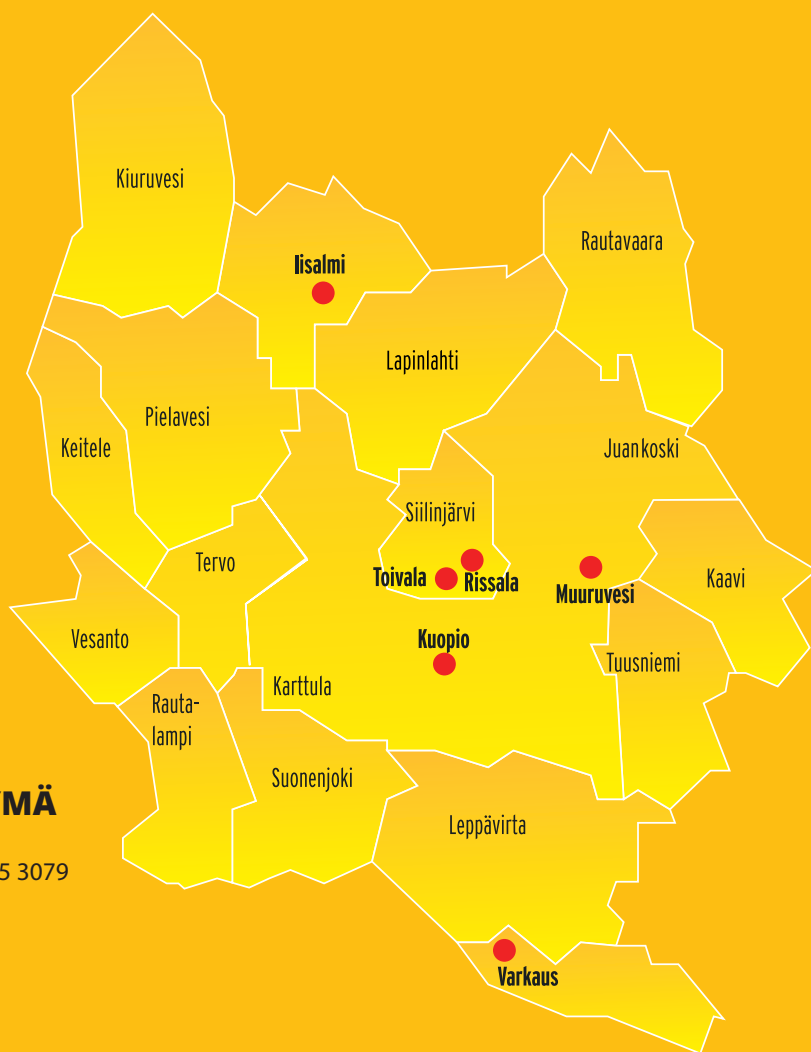
Osmajoentie 75, 78210 Varkaus

VARKAUDEN LUKIO

Osmajoentie 75, 78210 Varkaus

SAVON KOULUTUSKUNTAYHTYMÄ

PL 87, 70101 Kuopio
Vaihde, p. 017 214 3000 Hakutoimisto: p. 044 785 3079
etunimi.sukunimi@sakky.fi

WWW.SAKKY.FI